

Média a výchova
témata pro farnost, prosinec 2010

P. Jenda Balík

- 1) Prostředky masové komunikace obecně, zásady výchovy
- 2) Výběr a klady médií pro náš život (Sv. Basil a jeho rady pro výběr, nebezpečí médií – konzum, manipulace, oslabení víry, www.radiovaticana.cz, co kladného média nabízí)
- 3) Jsme ve světě, ale nejme ze světa.

I. Obecný úvod a zásady výchovy

Celá církev intenzivně vnímá, že má stejné poslání jako Jan Křtitel: celému světu zvěstovat, že Ježíš je plný lásky a své přátelství nabízí každému člověku (Mt 3,1).

Papež Benedikt o tom krásně hovoří v nedávno zveřejněné exhortaci o Božím slově:

Bůh není daleko od našich problémů a neohrožuje lidskou autonomii. Naopak. Bůh mluví a zasahuje v dějinách k prospěchu člověka a kvůli jeho úplné spáse.

Bůh nám lidem a našim potřebám naslouchá. Odpovídá nám, rozvíjí náš život a odpovídá na naše často palčivé otázky. (VD 23)

Hlásat evangelium znamenalo hovořit, kázat a později i písemně rozšiřovat a předávat. Církev byla celá staletí nositelkou evropské vzdělanosti právě proto, aby byl hlásán Ježíš Kristus.

Jakmile byl vynalezen knihtisk, prvními tisky byly vždy Bible, Boží slovo spásy.

K hlásání evangelia používala církev též umění, krásu hudby, malířství, sochařství, architekturu. Vše mělo ukazovat na Boha, jeho velikost, ale i jeho lásku k člověku. Být katolíkem znamená spojovat spirituální i tělesné, hmotné i duchovní, lidské i božské. Vše má vyprávět o Bohu.

Před námi se otevírá veliké téma, které bych vám chtěl nabídnout dnes a o dalších dvou adventních nedělích: Prostředky masové komunikace.

Co se odehrálo v novověku v době osvícenství?

Církev ztratila primát ve vytváření kultury a počala se rozvíjet kultura laická, světská, která již nevycházela z víry.

S nástupem sdělovacích prostředků přišel další zvrat. Díky využití televize a elektronických médií – jako internet, se dnes hovoří o další, třetí kultuře - virtuálním světě.

Církev vždy všechny nové prostředky komunikace využívala pro hlásání evangelia.

V roce 1861 papež založil deník „L'Osservatore Romano“.

V roce 1931 bylo založeno „Radio Vaticana“, které často využíval Pius XII. pro svá radiová poselství, a které bylo za dob komunismu jedním z důležitých hlasů, kterými se k nám přes uzavřené hranice dostávaly informace. Dodnes je toto rádio a jeho české internetové stránky prvořadým zdrojem znalostí o církvi.

Jan Pavel II. ustanovil svého tiskového mluvčího a naplno využíval elektronických médií.

V roce 1983 založil vatikánskou televizi (CTV).

V roce 1995 byla spuštěna vatikánská webová stránka, na které je dnes k nalezení nesmírné bohatství textů několika posledních papežů. Díky nim se každý může snadno seznámit s tím, co říká papež.

Ale nestačí jen využívat nové technické možnosti pro hlásání evangelia. Je třeba vstoupit do mediální kultury a evangelium obléci do výrazových prostředků tohoto nového virtuálního světa. Tak to říkají všichni poslední papežové (EN, RM).

Současný píše: „Moderní kultura vyvěrá ze samotné existence nových způsobů komunikace... To všechno představuje velkou výzvu pro církev, která je povolána hlásat evangelium lidem třetího tisíciletí a udržovat jeho obsah nezměněný, ale zároveň ho činit pochopitelným také prostřednictvím nástrojů a způsobů shodných s dnešní mentalitou a kulturou.“

O Janu Pavlu II. napsal režisér Krzysztof Zanussi: „Křesťanské učení dokázal přeložit do jazyka masmédií.“ Vzpomeneme-li na jubilejní rok 2000 nebo na jeho setkání s mládeží, můžeme říci, že se jednalo o zdařilé kroky v tomto směru: hovořit novými výrazovými prostředky.

Druhým příkladem může být i poslední papežova návštěva u nás, kdy ve Staré Boleslavi bylo zhruba 50 tisíc účastníků, ale v televizi tuto poutní slavnost sledovalo na 2,5 milionu diváků, v podstatě čtvrtina národa. Celá stavba mše svaté včetně hudby byla připravena

způsobem, který byl běžnému divákovi blízký a mohl k němu promluvit.

Všichni budeme jistě souhlasit s tím, co nedávno Benedikt připomněl. Vstup do médií je důležitý a oblečení evangelia do nových výrazových prostředků je nutností. Přesto je třeba zvláště mladé lidi učit komunikaci osobní, té, která zlidšťuje, stimuluje kritičnost a rozvíjí schopnost hodnotit a rozlišovat.

V tomto ohledu se dotýkáme nově položených otázek o výchově v mediální době.

Psychologie a pedagogika dnes zjišťují, že děti, které jsou často před zapnutou televizí nebo před internetem,

- se obtížně učí soustředěnosti a koncentraci,
 - stávají se pouhými konzumenty a nerozvíjí se v nich obrazotvornost a tvůrčí schopnosti,
 - stávají se pasivními, neschopnými zabavit se, pro něco se nadchnout, stále hledají jen vzrušení, prožitek, čehož výsledkem je nakonec nuda.
- Fr. Koukolík píše: Život jako nuda připravují svým dětem rodiče, kteří je, coby náhražce vzájemné blízkosti a rozmluvy, předčasně a na dlouhou dobu vystavují televizi, počítačovým hrám. Doslova jim tím vnitřní život seberou (Zajíc, Perspektivy 19, KT 38/2010, str. I).

A to se nezmiňuji o dalších oblastech, jako je snadno přístupná pornografie, erotika a všeobecně vnucovaný pocit, že konzumní kultura je dobrá a že dokáže člověka uspokojit. Že k životu patří skromnost, solidarita, sebezápor, to se pak mladý člověk nikdy nedozví.

Co dělat?

Především děti co nejdéle chránit před televizí a filmem.

Namísto toho je třeba si s dětmi povídat. Večer před spaním jim vyprávět pohádky a také biblické příběhy.

V mladším školním věku je potřeba naučit je s televizí a hlavně počítačem a internetem pracovat. Počítačová gramotnost je důležitá, protože otevírá svět.

Zároveň je třeba dítě naučit schopnosti orientovat se v záplavě informací, aby umělo s informacemi zacházet. Je třeba ho naučit rozpoznat, co je podstatné a co je jen informační smog či přímo cílená manipulace. (Lux 1998)

V tomto ohledu platí: televize je normálně vypnutá a používá se jen tehdy, když je nějaký konkrétní hodnotný program vybrán.

A internet? Ten se používá pouze jako pracovní nástroj.

Zde se zastavím, protože vše to, co říkám, předpokládá, že my dospělí jsme zvládli život s médii, že jsme se naučili s médii žít.

Ale není tomu často naopak? Nejsme jejich otroky? Ve zповědním zrcadle by mělo být napsáno i toto: Nevěnuji zbytečně čas televizi a internetovému surfování? Netrávím zbytečně mnoho času virtuální komunikací na úkor komunikaci osobní s mými nejbližšími?

Nepohlucují mě počítačové hry? Kolik hodin denně sedím u televize či internetu?

Jednu historickou poznámku. Televize byla rozšířena především kvůli reklamě. Všechno ostatní je jen výplň mezi dvěma reklamami. Aspoň tak to platí pro komerční televize. Mám otázku: sledujete každý den televizní zprávy? Ano?

Kdo sleduje neustále televizní zpravodajství, ten je divák nekonečného seriálu, který nemá za první cíl informovat, ale udržet u obrazovky, aby bylo divákovi naservírováno co nejvíce reklamy. A dnes k tomu ještě přistupuje mediální manipulace.

Proto bychom se měli neustále ptát: Proč mi média přináší právě tyto informační témata? Co tím sledují? Politické konotace jsou u mnoha zpráv snadno rozklíčovatelné. I dnešní války se vedou prostřednictvím médií. Úspěchy politických stran a profily politiků se vytvářejí skrze média. Celé týmy odborníků hledají nejúspěšnější mediální strategie.

Je třeba konstatovat, že v současnosti je třeba kombinovat více informačních zdrojů a využívat především internetové portály, které jsou prozatím nejméně manipulativní.

Vraťme se k televizi. Ta by měla být v našich domácnostech normálně vypnutá. V žádném případě by nemělo mít dítě televizi ve svém dětském pokoji.

A počítač s internetem? Ten by měl být umístěn v centrální místnosti bytu, kde se všichni pohybují. Počítač ve svém pokoji a zvláště připojení k internetu může mít až dospělý člověk, ale ne školní dítě. Snad ještě poznámku: Dítě by mělo mít též stanovenou dobu, po kterou může na internetu pracovat či hrát počítačové hry.

Vše to, co jsem řekl, je jen pár návrhů, jak zvládnout mediální výchovu svých dětí. Pochopitelně, že se to neobejde bez sebevýchovy nás dospělých.

Dále je v mladším a později i ve starším školním věku třeba děti vést k aktivitě, vodit je do přírody, seznamovat s uměním, podporovat je v četbě solidních knih. V tomto smyslu je skaut stále výtečným výchovným prostředkem. A též farní akce pro děti mají v tom svou nezanedbatelnou roli.

Jediná cesta výchovy, která stále ještě funguje je navázat s dítětem vztah, povídat si s ním, věnovat mu pozornost, odpovídat mu na otázky. Není jiná cesta.

Rodiče, kteří nemají na děti čas, jim ubližují a vydávají je na pospas negativním vlivům. Jak bude mít odvahu dítě zeptat se rodičů na všelijaké otázky např. ohledně sexuality, když bude mít zkušenost, že mu rodiče nevěnují pozornost nebo ho jen okřikují nebo mu neříkají pravdu?

Udělejme si proto kontrolu: umím vypínat mobil? Kdo mi je přednější, ten, kdo volá nebo ten, kdo je fyzicky vedle mě?

Sexuální výchova je záležitost rodičů. To znamená, že rodiče a vychovatelé musí být ochotni odpovídat jasně, pravdivě a klidně na otázky malých dětí, které ještě předešlé generace pokládaly až v dospělosti.

Jak se mají děti vyznat ve zmatku názorů, když nebudou mít možnost diskutovat o všem se svými rodiči?

Tatínek a maminka, kteří mají dospívající děti, které s nimi diskutují a ptají se jich na své problémy a otázky, mohou být šťastní, podařilo se jim dosáhnout klíčové kompetence – vybudovat se svými dětmi důvěrný vztah (Zeman, 2010). Děti je berou jako kamarády, se kterými se dá hovořit. Sice ne vždy s názory rodičů souhlasí, ale na tom až tolik nezáleží. Důležité je, že slyší jiný názor, který u nás křesťanů bude často v příkrém protikladu k názorům většinové společnosti.

Zakončím jedním přirovnáním.

Nedávno mi jeden muž seniorského věku s několika vědeckými tituly, které získal teprve po roce 1990, řekl: „Přednášel jsem na fakultě, ale pak po mě chtěli, abych ve svém předmětu též propagoval marx-leninismus. Ale tomu jsem se nemohl propůjčit. Tak jsem raději odešel a kariéru musel odložit. Kdybych se podvolil, byl bych docentem už jako mladý v roce 1960.“

Takovému statečnému postoji můžeme vzdát jen hold. Onen muž obstál, protože nešel do kompromisů.

Jak by mohla znít podobná výpověď v současnosti?

Všichni se bavili o tom, co dávali v televizi.

My jsme televizi doma neměli a ani nám nechyběla. Měli jsme aspoň na sebe v rodině čas.

Všichni měli názor shodný s tím, co se říkalo v médiích.

Ale já jsem věděl, že pravda je jinde. Všichni se mi často smáli, protože mé názory nebyly vždy podle momentálních trendů. Kromě toho jsem věřil, že církev ukazuje pravdu a proto jsem byl považován za zpátečníka a hlupáka.

Písmo svaté ústy sv. Pavla říká:

„Nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé.“

(Řím 12,2)

II. Výběr a klady médií pro náš život

Sv. Basil žil ve čtvrtém století (330 - 379). Byl mužem mimořádně vzdělaným a zároveň se mu dostalo kvalitní náboženské výchovy. Nejprve prožil 4 roky v klášteře, který založil, poté byl vysvěcen na kněze a v roce 370 ustanoven biskupem Césareje Kapadocké v dnešním Turecku. Dodnes východní křesťané znají jen jediný řeholní řád - basiliánů. Zemřel, když mu bylo 49 let.

Basil žil v době, kdy se mezi věřícími běžně uznávalo, to, co je pochopitelně platné i dnes: Skutečná moudrost a pravda je obsažena v Božím slově – Písmu svatém. Proto se zájem teologů žijících v prvních staletích soustřeďoval na četbu a komentování biblických textů.

Proč zmiňuji Basila? Je zajímavý tím, že kolem roku 362, když mu bylo 32 let, napsal spis, který kupodivu vybízel k četbě nebiblické literatury. Nazval ho: *Povzbuzení mladým, aby využívali hodnoty světské literatury*.

Vše, co Basil píše o četbě knih, můžeme vztáhnout na veškeré jiné zdroje, prostřednictvím kterých získáváme informace.

Co v něm tvrdí?

„Nejlepší je ten, který sám od sebe umí zvážit, co má dělat; statečný je ten, který se přidrží toho, co mu ukážou druzí; k ničemu je ten, který nedokáže ani jedno, ani druhé.“

Cíl našeho života je věčnost. Vše, co děláme během našeho života, by nám tedy k dosažení věčnosti mělo sloužit.

Písmo svaté je skutečně knihou života, ve které k nám hovoří Ježíš, který sám je cesta, pravda a život.

Četba nebiblické literatury má smysl v tom, že je pomocí pro lidský výcvik. Někteří autoři a některá jejich díla podporují život ctností a

disciplínu, vyvádí čtenáře z lenosti a podporují tvůrčí schopnosti. Lze tedy říci, že nebiblické světské texty mají smysl v tom, že připravují na přijetí Písma svatého.

Studium lidské moudrosti prospívá v tom smyslu, že v něm můžeme objevit jakoby paprsky světla odrážející se od hladiny vody. Od těchto odražených paprsků můžeme nakonec pozvednout oči přímo k nebi.

Lidská moudrost je jako listí na stromě, které poskytuje záštitu krásným plodům – Boží moudrosti.

Nelze všemu hned věřit a odevzdat se s důvěrou autorům knih. Člověk musí být ostražitý a dávat pozor na svou duši. Je třeba přijímat pouze to, co je užitečné. Dobře si vybírat. Jinak bychom se chovali jako ti, kteří by místo dobrého jídla jedli zkažené odpadky z popelnice.

K tomu je nutná schopnost výběru. Vybírat si pouze z toho, co je hodnotné, co napomáhá k získání dobrých vzorů a vposledku tedy k tomu, co pomáhá dosáhnout věčnosti. Všeho toho, co je nehodnotné či dokonce zavádějící a falešné je třeba se zříkat. Jedná se o ekologii duše.

V jedné mešní modlitbě tohoto týdne zazněla prosba, abychom „moudře hodnotili věci pozemské a usilovali o dobra věčná.“ (závěrečná modlitba 2. týden adventní, pátek).

Tak píše i Písmo svaté:

„Všecko zkoumejte, dobrého se držte.“ (1 Sol 5,21)

„Milovaní, nevěřte každému vnuknutí, nýbrž zkoumejte duchy, zda jsou z Boha; neboť mnoho falešných proroků vyšlo do světa.“ (1 Jan 4,1)

První kritérium výběru z nepřeberného množství informací tedy zní:

- Jak získaná informace prospěje na cestě k věčnému životu?
- Jak slouží ke kvalitě života, k cvičení ve ctnostech?

Jedno z největších ohrožení, které média přináší, je jistě **zvýraznění konzumního života**. Před naše oči se staví lákavost všeho toho, co

můžeme vlastnit; přitažlivost nejnovějších výrobků, trumfujících ty, které jsme ještě nestačili opotřebovat. Utvrzujeme se ve lži, že konzumní život je správný a normální. Díky médiím jsou tyto obrazy dostupné i těm, kteří s námi zdaleka nesdílejí naše civilizační výdobytky. Konzumní svět se tak stává cílem lidí ze zemí, které jsou chudé, a jichž je ve světě většina. Je to ten nejlepší obraz o naší kultuře, který jim předáváme?

Tomáš Sedláček říká, že existuje konzumní hřích – Adam a Eva konzumovali v ráji, jedli zbytečně, navíc, nepotřebně.

Sociolog Petr Sak si všímá, jak je možné, že něco tak obsahově i esteticky pokleslého, co je často nabízeno v novinách, rozhlase, televizních kanálech a internetu, může mít u lidí, včetně intelektuálů, velký úspěch. Jak je možné, že nejčtenějším periodikem je Blesk, který čtou v metru jak neprostší lidé, tak i intelektuálové?

Tvrdí, že je to způsobeno tím, že dílo je nastaveno pro lidi s nejnižší inteligencí a nevyžaduje vzdělání a připraveného posluchače či diváka.

Druhý důvod, který uvádí, je skutečnost, že jsou masmédií využívány nejprimitivnější pudy a emoce člověka (erotika a násilí).

Z křesťanské antropologie lze jednoduše říci: díky dědičnému hříchu jsme nakloněni ke zlému. Dobro vyžaduje námahu. To, co je laciné, průměrné, prostřední či dokonce škodlivé je většinou snadné a líbivé a nevyžaduje náročnou lidskou spoluúčast.

Druhým nebezpečím masových sdělovacích prostředků je **ztráta smyslu pro víru a pro pravdu**. Platí rčení Hitlerova ministra propagandy Goebbelse: Stokrát opakovaná lež se stává pravdou.

Basil píše: Rozumný člověk se nemá vyhýbat ničemu tak rozhodně, jako tomu, aby svůj život žil podle mínění většiny.

Nejvíce je manipulován ten, který si myslí, že má svůj vlastní názor a přitom jen opakuje to, co získal z médií.

Zde je nutné říci: jakmile se někdo spokojí s informacemi jen z jednoho informačního zdroje, snižuje se jeho schopnost kritického posuzování a klesá úroveň jeho všeobecného vzdělání. Díky neznalosti se pak snadno na základě polopravdivých, zkreslených či dokonce manipulativních informací dostaneme do krize víry.

Důležité jsou informační váhy. Na jedné misce vah jsou informace z profánních médií a na druhé z církevního prostředí a z evangelijního poselství. Jak často máme váhy nevyvážené. Jedna miska je příliš zatížená a druhá, většinou ta z náboženského prostředí, nemá čím vyvážit. Až moc často jsme poplatní tomu, že informace získáváme pouze z jedné medií a to světských. Pak se vystavujeme nebezpečí, že se snadno necháme ovlivnit názory a pohledy lidí nevěřících, ale nebudeme znát pohled Boží, který zaznívá v církvi.

Vidíme-li úskalí médií, nesmíme se nechat fascinovat zlem.

Naopak je třeba využívat dobro, které nabízí.

Klady elektronických médií jsou mimořádné: rychlost, dostupnost a možnost dopátrat se poměrně snadno více pohledů na zkoumanou záležitost.

V ČR jsme až překvapivě aktivní.

Máme: Radio Proglas, televizi Noe.

Máme také média zaměřena na různé věkové kategorie: časopis

Nezbeda pro děti, časopis Tarsicius pro kluky ministranty, časopis IN pro děvčata, časopis Strom barvy života pro seniory a mnoho dalších.

Kromě toho máme ekumenická vysílání v českém rozhlasu a české televizi.

Zvláštní pozornost bych chtěl věnovat již zmiňovanému vatikánskému rádiu. Toto rádio má za úkol šířit po světě hlas papežův. Dnes existují i webové stránky české redakce Vatikánského rádia:

www.radiovaticana.cz. Na nich je každý den zveřejňováno vše důležité, co se v církvi v celém světě děje a vše to, co papež říká. Je to snadný způsob, jak se dopátrat jiných pohledů a jak se seznamovat s hlasem církve.

Zamyšlení nad naším životem v současném medializovaném světě by nebylo úplné, kdybychom nezmínili jeden veliký úkol, bez kterého zůstaneme povrchními lidmi a budeme vydáni napospas manipulaci: Je třeba se učit tichu. Nalézat poušť uprostřed světa. Učit se v tichu přemýšlet. Spočinout a naslouchat svému nitru.

„Lidé mají strach z ticha, protože si připadají prázdní, když jsou sami. Ten, kdo žije vnitřním životem, naopak ticho ocení.“ (Thuan).

Smysl mlčení není v samotě, ale v možnosti hovořit s Bohem.
(Bonhoeffer) Objevovat sám sebe, odkrývat vnitřní pravdu života.

Kvalitní výběr informačních zdrojů,
vyvážené informační váhy,
získávání informací také z oblasti života církve a znalost slov papeže,
a nakonec i tiché chvíle umožňující setkání duše s Bohem,
bylo a i dnes je a zůstane cestou, která nám umožní hledat pravdu,
uchránit se manipulace a růst v poznávání pravdy.

III. Jsme ve světě, ale nejsme ze světa

Víte, jaká zpráva je dnešní den na celém světě nejdůležitější?
Jaká zpráva je TOP?

Je to snadné a prosté:

Bůh se stal člověkem, podstoupil smrt, vstal z mrtvých a je stále s námi.

Proč je tato informace nejdůležitější?

Protože jedině tato zpráva umožňuje člověku dosáhnout plného lidského uskutečnění a dospět ke skutečnému cíli – do věčného života.

Všechny ostatní zprávy, i když mají svou závažnost, jsou tedy v porovnání s ní relativní.

A přece bychom tuto zprávu o Kristu bezvýsledně hledali v oficiálních informacích z let jeho života, a ani dnes bychom ji nenašli v médiích.

Platí krásné rčení Malého prince: „To, co je nejdůležitější, to je lidským očím neviditelné.“

Nejdůležitější události a informace jsou v hluku společnosti nepostřehnutelné.

Co dělat?

Je třeba učit se „umění žít“!

Bez této odvahy buď budeme žít povrchně, přízemně, pouze pozemsky, i když s nátěrem jakéhosi duchovna, nebo utečeme do zdánlivého bezpečí náboženského či spirituálního gheta.

Jak tedy žít dnes?

Ve středověku se mnozí bičovali, nespali a v noci vstávali na modlitbu, často se postili, nosili na sobě žínice a kající pásy apod. Snad se tomu dnes pousmějeme? Oni to dělali proto, aby ukázali Bohu svou lásku a aby dělali pokání za ty, kteří o Boha nedbali.

A konečně byl to i jejich způsob, jak se učit žít.

Ani dnes se neobejdeme bez askeze, bez pokání. Proč? Protože jen cestou usměrnění najdeme sami sebe.

Avšak naší askezi bude především něco jiného. Sice i my se můžeme postit různým způsobem ohledně jídla – třeba jíst vše, co se předloží i když to nechutná. Jíst skromněji atd.

Ale dnes bude pokání askese spíše tohoto rázu: učit se správnému postoji ke všemu, co nám současné výdobytky civilizace umožňují, tedy i správnému postoji k médiím.

Dnes je naším pokáním: vybírat si správné informace, pátrat po informacích, nevysedávat zbytečně před obrazovkou, najít si čas na ticho, pěstovat konkrétní mezilidské vztahy, učit se umění zacházet s časem, pěstovat usebranost myšlenek, bojovat proti lenosti...

Ve skutečnosti se jedná o intenzivní úsilí o ctnosti.

„Ctnost je trvalá a pevná dispozice konat dobro“ (KKC). Umožňuje člověku jednat dobře, usměrňuje jeho život.

Existují zvláště čtyři hlavní lidské ctnosti, které nám mohou hodně pomoci:

Kdo je moudrý, jeho rozum dokáže rozeznat, co je pravé dobro a zvolit přiměřené prostředky, aby toto dobro vykonal. Moudrý se umí zříkat zbytečného a škodlivého, aby dosáhl hodnotného.

Kdo je spravedlivý, dokáže dávat každému to, co mu patří. Nezanedbává tedy mezilidské vztahy.

Kdo se naučil být statečný, ten je pevný a vytrvalý při hledání dobra, dokáže odporovat pokušení a překonávat životní překážky. Umí bojovat s leností a pohodlností.

Kdo je umírněný, ten se naučil odolávat přitažlivosti rozkoší a je schopný moudře a s mírou všeho stvořeného, lidského užívat.

Co říká k našemu tématu Ježíš?

„Již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já jdu k tobě...“

Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého. Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Posvět' je pravdou; tvoje slovo je pravda.“ (Jan 17, 11 – 17).

Jsme ve světě, žijeme ve světě, ale zároveň máme vlast v nebi.

Musíme žít ve světě, ale zároveň k němu nemáme nepřilnout jako k nejdůležitější skutečnosti. Naučit se určitému odstupu.

Naším úkolem je být jako kvas, který je zamísen s těstem světa. Být ve světě, sdílet lidské dějiny, ale zároveň žít plně v kontemplaci Boha – tedy ve schopnosti vnímat Boha ve světě za vším, co se děje.

V tomto ohledu jsem našel jedno krásné rozjímání, které bych chtěl nakonec úvah o médiích nabídnout:

Atmosféra, ve které žijeme, je mnohdy k zalknutí.

Žijme tedy jako v "obláčku".

Oblakem je slovo Boží.

Je pro nás krásné být pohromadě (v kostele, na společenství), ale až se rozejdeme zpět do našeho světa, stanou se všechny naše problémy aktuálními. Jak se na ně máme dívat? Skrze život podle evangelia. Evangelium, slovo života, je obláček, ve kterém máme zůstat. Říká nám, že každá situace má něco z Ježíšovy opuštěnosti: nedostatek odvahy, bezmocnost, obava o existenci. Na kříži Ježíš zvolal: "Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?" (Mt 27,46). Myslel, že ztroskotal, že vše konal nadarmo. Skrze slovo života, které je vždy pozitivní, můžeme z negativního okamžiku učinit něco kladného.

Proč mluvíme o obláčku? Mysleme na událost ve Starém zákoně. Na poušti se Bůh ukázal Izraelitům v oblaku, který se pohyboval před národem. Na nás je dovést tento národ zbavený odvahy, tento svět plný problémů k budoucnosti naděje a obnovy. V obláčku se většinou nestřetneme s problémem tváří v tvář, často jej musíme nejdříve

obejít, ke kořeni se ale nakonec dostaneme - snad o něco později, ale zcela jistě.

Až budeme opět doma, zkusme zůstat ve slově Božím, v evangeliu. Tak v každém okamžiku našeho života - při setkání s rodiči, ředitelem, spolužáky, kolegy přáteli – budeme vždy v obláčku. Druzí vám porozumí - nebo také ne – neboť existuje nenávisť světa, kterou Ježíš předpověděl těm, kdo žijí podle evangelia.

Budete nenáviděni, ale také milováni a tím získáte mnohé pro tento oblak, pro žité evangelium.

Neříkáme tím nic fantastického, abstraktního, mluvím o tom nejkonkrétnějším, co existuje: o Bohu. Svým životem v Bohu vyřešíme všechny problémy pro sebe a tím i pro druhé. Neboť mnozí se budou divit, že přes všechny rány neopustíme a nezapřeme určité zákony a mravy.

Máme v sobě pokoj, neboť je to Bůh, kdo k nám mluví. Vždy je nám oporou, i v nejnebezpečnějších okamžicích, v jakémkoli nepořádku, ve směsici idejí, ve zmatku myslí.

Zůstat v obláčku a přitahovat ostatní neznamena ústup ze světa. Znamená to vštěpovat světu to božské Ježíšovými slovy: "Být ve světě, ale ne ze světa." (srv. Jan 17, 11-14)
(Chira Lubichová).